

**КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол вченої ради КВНЗ
«Харківська академія неперервної
освіти»

21.12.2022 № 3

**КОМПЛЕКСНА ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації педагогічних працівників
з географії**

Розробники:

кафедра соціально-гуманітарної освіти,
кафедра методики природничо-математичної освіти,
кафедра виховання й розвитку особистості,
центр методичної та аналітичної роботи,
ресурсний центр з підтримки інклюзивної освіти

Харків - 2022

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО ПРОГРАМУ

1.1. Загальні положення.

Комплексна програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників з географії розроблена відповідно до державної політики в галузі повної загальної середньої освіти, стратегій щодо оновлення її змістово-методичного, технологічного забезпечення, потреби підвищення якісного показника базової та профільної середньої освіти та згідно з положеннями чинного законодавства – *законами України*: «Про освіту» від 05.09.2017 року № 2145-VIII (зі змінами); «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 року № 463-IX (зі змінами); *постановами Кабінету Міністрів України про*: «Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» від 21.08.2019 року № 800 (зі змінами 27.12.2019 р.); «Національна рамка кваліфікацій від 03.11.2011 року № 1341 (зі змінами); «Про затвердження Державного стандарту базової середньої освіти» від 30.09.2020 р. № 898; «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» від 23.11.2011 року № 1392; *Розпорядженням Кабінету Міністрів України* від 14.12.2016 року № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року»; *професійним стандартом* за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 року № 2736-20; *типовою програмою* підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти, затвердженої наказом МОН від 12.10.2022 № 904 та на основі науково-обґрунтованих підходів до навчання дорослих.

Законом України «Про повну загальну середню освіту» (зі змінами) регламентовано, що кожен педагогічний працівник зобов'язаний щороку підвищувати свою кваліфікацію, а загальна кількість академічних годин для підвищення кваліфікації педагогічного працівника протягом п'яти років не може бути меншою за 150 годин з яких не менше 10 відсотків загальної кількості годин обов'язково повинні бути спрямовані на вдосконалення знань, вмінь і практичних навичок у частині роботи з учнями з особливими освітніми потребами.

Законодавчими документами гарантується право кожному педагогічному працівникові підвищувати кваліфікацію в комунальному закладі післядипломної освіти, розташованому на території відповідної (за місцем проживання такого педагогічного працівника) області. Крім того, передбачено, що підвищення кваліфікації може здійснюватися за різними видами та формами за вибором педагогічного працівника.

1.2. Актуальність.

Розроблення комплексної програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників з географії в контексті вимог законодавства, завдань Концепції «Нова українська школа», нового Державного стандарту базової середньої освіти полягає в забезпеченні права кожного педагога на неперервну освіту та підвищення кваліфікації в міжтестастійний період.

Комплексна програма надає можливість кожному педагогічному працівнику в межах його педагогічної автономії спланувати підвищення кваліфікації обсягом 150 годин / 5 кредитів ЄКТС протягом 5-ти років та обрати освітні програми, вид і форми навчання із переліку освітніх послуг, що пропонує КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», у тому числі щодо інклюзивності, посилення ролі цифрових технологій в організації освітнього процесу та активного використання технологій дистанційного навчання.

1.3. Цільова група.

Учителі (викладачі) географії та предметів галузей «Природознавство», «Суспільствознавство», природничої, громадянської та історичної, соціальної та здоров'язбережувальної освітніх галузей.

Форма підвищення кваліфікації: інституційна (очна, заочна, дистанційна або поєднана)

1.4. Обсяг: 150 годин / 5 кредитів ЄКТС.

1.5. Мета: неперервний професійний розвиток педагогічних працівників, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових ключових та професійних компетентностей згідно з державною стратегією в галузі освіти та Концепцією «Нова українська школа».

1.6. Основні завдання:

- *формування готовності* вчителів/викладачів географії та предметів галузей «Природознавство», «Суспільствознавство»; природничої, громадянської та історичної, соціальної та здоров'язбережувальної освітніх галузей до реалізації стратегічних завдань розвитку шкільної освіти, національної системи освіти XXI століття, інтеграції у світовий освітній простір;
- *систематизація та поглиблення* вчителями/викладачами географії та предметів предметів галузей «Природознавство», «Суспільствознавство»; природничої, громадянської та історичної, соціальної та здоров'язбережувальної освітніх галузей знань про сутність, специфіку, орієнтири реалізації основних напрямів модернізації сучасної шкільної освіти на засадах розвитку життєвих навичок;
- *усвідомлення* актуальності нових підходів до оцінювання навчальних досягнень учнів; формування нової культури оцінювання, що сприяє навчанню учнів, розвитку навичок учителів з оцінювання, посилює належну практику оцінювання;
- *засвоєння основних принципів і цінностей* інклюзивної освіти, розширення знань про особливості впровадження інклюзивного навчання та реалізацію педагогічної підтримки учнів з особливими освітніми потребами на рівні базової середньої освіти;
- *обізнаність* з основними принципами організації безпечного освітнього середовища та механізмами їх впровадження в закладі загальної середньої освіти;
- *опанування* нових цифрових інструментів, педагогічних та інформаційних технологій і впровадження необхідних змін в освітній процес;
- *формування навичок* самостійного й критичного мислення, системного педагогічного аналізу;

- *формування вмінь* здійснювати інтегровану практико-теоретичну професійну діяльність, що сприятиме формуванню інноваційного освітнього простору;
- *здатність організувати* ефективне безпечне психологічне середовище для здобувачів освіти;
- *здатність до планування* власного професійного розвитку з метою надання якісних освітніх послуг;
- *мотивування* до постійного професійного самовдосконалення.

1.7. Напрями підвищення кваліфікації:

- розвиток професійних компетентностей (знання навчального предмета, фахових методик, технологій);
- формування у здобувачів освіти спільних для ключових компетентностей вмінь, визначених частиною першою статті 12 Закону України «Про освіту»;
- психолого-фізіологічні особливості здобувачів освіти певного віку, основи андрагогіки;
- створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища, особливості (специфіка) інклюзивного навчання, забезпечення додаткової підтримки в освітньому процесі дітей з особливими освітніми потребами;
- використання інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі, включаючи електронне навчання, інформаційну та кібернетичну безпеку;
- мовленнєва, цифрова, комунікаційна, інклюзивна, емоційно-етична компетентність.

1.8. Компетентності, що розвиваються

Зміст програми спрямовано на вдосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей відповідно до професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 року № 2736-20

Опис загальних, професійних компетентностей, знань, умінь, навичок та диспозицій (цінності, ставлення) прописано та деталізовано в освітніх програмах курсів підвищення кваліфікації, фахових спецкурсів та тематичних спецкурсів.

1.9. Структура:

Комплексна програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників з географії включає такі компоненти:

- освітні програми за різними темами,
- освітні програми фахових спецкурсів,
- освітні програми тематичних спецкурсів,
- пролонговані методичні заходи (за окремим планом).

Таблиця 1.

КОМПОНЕНТИ КОМПЛЕКСНОЇ ПРОГРАМИ

	Організаційні форми	№	рік затвердження	Обсяг (к-ть год/кредитів)
I				
<i>Освітні програми курсів підвищення кваліфікації</i>				
	Складові професійної компетентності учителів географії у контексті професійного стандарту вчителя ЗЗСО	1.1	2022	30 год/1 кредит
	Практика використання сучасних освітніх технологій навчання географії в дистанційному форматі	1.2	2022	30 год/1 кредит
	Формування в учнів ключових та предметних компетентностей з географії відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти	1.3	2022	30 год/1 кредит
	Моделювання освітньої діяльності з географії відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти	1.4	2022	30 год/1 кредит
	Інтегрований курс «Довкілля»: особливості навчання в 5-6 класах в природничій освітній галузі	1.5	2022	30 год/1 кредит
II				
<i>Освітні програми фахових спекурсів</i>				
	Навчання предмета «Географія» за Державним стандартом базової середньої освіти	2.1	2022	30 год/1 кредит
	Харківщинознавство	2.2	2022	30 год/1 кредит
III				
<i>Освітні програми тематичних спекурсів</i>				
	Розв'язування географічних задач: методичні прийоми і технології	3.1	2022	15 год/0,5 кредиту
	Вивчення основ геології в курсі шкільної географії	3.2	2022	15 год/0,5 кредиту
	«SMART технології на уроках географії»	3.3	2022	15 год/0,5 кредиту

	Оновлення змісту навчальних програм з географії у контексті нових геополітичних, соціальних і економічних реалій України	3.4	2022	15 год/0,5 кредиту
IV Пролонговані методичні заходи (за окремим планом)				
	Школа педмайстерності вчителя географії «Підвищення географічної компетентності та якості підготовки учнів до ЗНО з географії»	4.1	2022	
	Педагогічна майстерня «Географічна освіта НУШ. Планування освітньої діяльності на уроках географії у 6 класі на основі академічної свободи у виборі форм та методів навчання»	4.2	2022	

Очікувані результати за комплексною програмою

Набуття нових ключових та професійних компетентностей згідно з державною стратегією в галузі освіти та Концепцією «Нова українська школа».

За підсумками успішного навчання за кожним компонентом комплексної програми видаються відповідні документи:

- *свідоцтво* про підвищення кваліфікації за освітньою програмою відповідних курсів (30 год/1 кредит ЄКТС);
- *свідоцтво* про підвищення кваліфікації за освітньою програмою фахових спецкурсів (30 год/1 кредит ЄКТС);
- *сертифікат* про підвищення кваліфікації за освітньою програмою тематичних спецкурсів (15 год/0,5 кредиту ЄКТС);
- *сертифікат* за участь у пролонгованих методичних заходах (різна кількість годин)